

Täysistunto

Tiistai 3.12.2019 klo 14.01—15.37

21. Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden muutoksenhaakua koskevien säännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 72/2019 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 2/2019 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 21. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.30 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Tämän lakimuutoksen tarkoituksena on, että lakien muutoksenhakusäännökset erityisesti valituslupan osalta olisivat myös ympäristöhallinnon osalta yhdenmukaiset vuoden 2020 alussa voimaan tulevan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa. Kyse on siitä, että valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen rajoitetaan vain asioihin, joiden osalta siihen on erityiset perusteet. Valituslupajärjestelmän tavoitteena on mahdollistaa korkeimman hallinto-oikeuden keskittyminen nykyistä paremmin vaativiin oikeuskysymyksiin ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden turvaamiseen.

Ymmärrän tarpeen lainsäädännön yhdenmukaistamiseen, ja sikäli esitetyt lakimuutokset ovat perusteltuja. Mutta ymmärrän myös kuulemisissa esitetyt Suomen luonnonsuojeluliiton ja Kuntaliiton näkemykset ja huolen siitä, että valitusoikeuden rajoittamisella voi olla vaikutuksia oikeusturvaan, osallistumisoikeuteen tai ympäristön tilaan. No, miksi valituslupan rajaaminen sitten koetaan ongelmalliseksi? No, se koetaan ongelmalliseksi erityisesti siksi, että korkein hallinto-oikeus perustelee päätöksensä vain silloin, kun se käsittelee valituksen. Korkein hallinto-oikeus ei siis perustele päätöstään silloin, kun valituslupaa ei myönnetä, ja näin vain osa valituksen tehneistä saa perustelut asiaansa koskevalle päätökselle.

Arvoisa puhemies! Kannan huolta myös siitä, millaisia yhteisvaikutuksia ympäristölainsäädännön osallistumismenettelyihin tehdyillä muutoksilla on. Valitusoikeuden rajaamisen lisäksi esimerkiksi oikeudenkäyntimaksuja on korotettu. Sillä on merkitystä vähävaraisille kansalaisille ja pienille järjestöille. Siksi pidän tärkeänä, että ympäristövaliokunnan mietintöön kirjattiin tarve arvioida ympäristölainsäädännön osallistumismenettelyihin tehtyjen muutosten yhteisvaikutukset sen varmistamiseksi, ettei lainmuutoksilla ole myöskään kokonaisuutena arvioiden merkittävää haitallista vaikutusta asianosaisten oikeusturvaan, osallistumisoikeuteen tai ympäristöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2019 vp

Yksi valitusoikeuksien kattavuuden tarkastelun paikka on myös hallitusohjelmaan kirjattun luonnonsuojelulainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Jos haitallisia vaikutuksia ilmenee, on järjestelmää niiltä osin korjattava. Tämän lisäksi olennaista on varmistaa hallinto-oikeuksien riittävä asiantuntemus ja resurssit, jotta virheellisten tulkintojen määrä eri asiaryhmissä vähenee. Riittävät resurssit ja sujuvat prosessit auttavat myös siihen, että perusteettomat valitukset saadaan nopeasti käsiteltyä ilman, että se heikentää osallisten mahdollisuuksia hakea oikeutta silloin, kun kokevat jonkin päätöksen lainvastaiseksi.

Arvoisa puhemies! Nämä huolet halusin nyt vielä tuoda julki, vaikka hallituksen esitys ja ympäristövaliokunnan mietintö ovat perusteltuja ja yksimielisiä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 72/2019 vp sisältyvät 1.-29. lakiehdotuksen. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 30. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.